

**Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
«Страховой брокер
Уиллис Тауэрс Уатсон (Казахстан)»**

Қаржылық есептілік
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
және
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

«НАК «Центраудит-Қазақстан» ЖШС

Аудит жөніндегі директоры

(аудиторлық қызметпен айналысуға
мемлекеттік лицензиясы № 0000017,
1999 жылдың 27 желтоқсанында берілген)

В. В. Радостовец

2024 жылғы 11 наурыз

«Страховой брокер Уиллис Тауэрс Уатсон (Қазақстан)» ЖШС басшылығы мен қатысушысыларына

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

Пікір

Біз ұсынылған «Страховой брокер Уиллис Тауэрс Уатсон (Қазақстан)» ЖШС (бұдан әрі – «Компания»), қаржылық есептілігі аудитін жүргіздік, оның құрамына 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп, пайда немесе залал және басқа да жиынтық кіріс туралы есеп, капиталындағы өзгерістер туралы есеп, аталған күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп, сондай-ақ есеп саясаты туралы маңызды ақпаратты және басқа да түсініктемелік ескертпелер кіреді.

Біздің пікіріміз бойынша, қаржылық есептілік 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Компанияның қаржылық жағдайының бүкіл маңызды жақтарын, аталған күнге аяқталған жыл ішіндегі қызметінің нәтижелері мен қаржы қозғалысының Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі «ХҚЕС») сәйкестігін шынайы көрсетеді.

Пікір білдіру үшін берілген негіз

Біз аудитті Аудиттің халықаралық стандарттарына (бұдан әрі - АХС) сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес төменде, біздің міндеттеріміз «Қаржылық есептілігіне аудит жүргізу үшін аудитордың жауапкершілігі» атты бөлімінде сипатталған. Компанияға қатысты Біз Бухгалтерлердің халықаралық әдеп стандарт кеңесінің, соның ішінде кәсіби бухгалтерлердің әдеп кодексіне сәйкес тәуелсіз болып, өзге де этикалық міндеттемелерімізді әдеп кодексіне сәйкес орындадық. Біздің тарапымыздан алынған аудиторлық дәлелдемелер жеткілікті және біздің аудиторлық пікірімізді білдіру үшін негіз болып табылады деп санаймыз.

Қаржылық есептілік Компания басшылығының жауапкершілігі

Компания басшылығы осы қаржылық есептіліктің Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірленуіне және шынайы ұсынылуына, сонымен қатар Компания басшылығы алаяқтық немесе кате жіберу нәтижесінде маңызды бұрмалауды қамтымайтын қаржылық есептілікті дайындау үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесін қамтамасыз ету үшін жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындауда Компания өз қызметін үздіксіз жалғастыруын бағалауға, үздіксіздіксіз қызметке қатысты тиісті ақпаратты жария еткені үшін, сондай-ақ қызметтің толассыздығын негізге негізделген қаржылық есептілікті дайындау үшін, бірақ Компанияның қабілетін бағалау үшін жауапты болып табылып, өз қызметін тоқтатуға немесе оны тарату немесе жойылу басқа, кез келген өзге де жағдайлар болмаса.

Қаржылық есептілігіне аудит жүргізу үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз, қаржылық есептіліктің жосықсыз іс-қимылдар мен қателер салдарынан елеулі қателік пен алаяқтықтың жоқтығына сенімді болу. Ақылға қонымды сенімділік сенімнің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ ХАС-ка сәйкес аудиторлық тексеріс кез келген жағдайда, елеулі бұрмалау болған кезде жүзеге кепіл болып табылмайды. Бір негізде жеке немесе жиынтығында олар қаржы есептілігін негізінде қабылданған, пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне ықпал ете алатын, деген болжау болған жағдайда, бұрмалау, алаяқтықтың немесе қателердің нәтижесі маңызды болып саналады.

ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит бөлігі ретінде, біз кәсіби пікірді қолданамыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сондай-ақ, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- алаяқтық немесе қате себебімен, қаржы есептілігін елеулі бұрмалануларды анықтауымыз және тәуекелін бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық шаралар жүргіземіз және өз пікірімізді білдіру үшін негіз болып, жеткілікті қамтамасыз ету үшін тиісті болып табылатын, аудиторлық дәлелдемелер аламыз. жосықсыз іс-әрекеттер негізінде жасалған қателіктердің тәуекелі, елеулі бұрмалау нәтижесінде қателерге қарағанда қаупі жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласу, жалғандық жасау, ақпаратты ұсыну немесе іс-әрекетіне айналып, бұрмаланған ішкі бақылау жүйесіне қосу мүмкін.
- аудиторлық рәсімдерді әзірлеу үшін, аудитке қатысты ішкі бақылау түсінігін аламыз, бірақ Қордың ішкі бақылау жүйелерінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес
- Қолданылатын есеп саясатының сипаты мен бухгалтерлік бағалауларды, сондай-ақ басшылықпен дайындаған тиісті ашуларды бағалаймыз.
- Басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы қолданудың заңдылығы туралы алынған аудиторлық дәлелдер негізінде қорытынды жасаймыз. Үздіксіз өз қызметін жалғастыруға Компанияның қабілетіне туындауы айтарлықтай күмән әкелуі мүмкін, ол оқиғаларға немесе жағдайларға қатысты елеулі белгісіздігін қорытындылаймыз. Біз айтарлықтай белгісіздік бар деген қорытындыға келетін болса, біз қаржы есептілігінде тиісті ақпаратты ашып біздің аудиторлық есепте назар аудару керек, сондай-ақ осындай ақпаратты ашу жеткіліксіз болса, онда біздің пікірін өзгертуіміз қажет. Біздің нәтижелері алдын ала біздің аудиторлық есептің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар тобтың үздіксіз өз қызметін жалғастыру қабілетін жоғалту фактісіне әкелуі мүмкін.
- Ақпаратты ашу, оның құрылымы мен мазмұнын, соның ішінде тұтастай алғанда қаржы есептілігін бағалауды өткізіледі.

Корпоративтік басқаруға жауапты, сонымен қатар біз анықтаған аудит барысында жоспарланған көлемі мен аудит нәтижелері мерзімдері бойынша аудит туралы елеулі ескертулер, сондай-ақ елеулі кемшіліктер, ішкі бақылау жүйесіне байланысты ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз.

Аудитор

(аудитордың біліктілік куәлігінің № МФ-0001485, 17 наурыз 2021 ж. берілген)

Республика Казахстан,
050059, г. Алматы, п. центр «Нурлы Тау»,
пр. Аль-Фараби, 19, павильон 1 «Б»,
3 этаж, офис 301, 302.

А. И. Мамырбекова

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша.

	Ескертпелер ¹¹	31.12.2023 ж.	31.12.2022 ж.
Активтер			
Ағымдағы активтер			
Ақшалай қаражат	5	770,225	909,275
Дебиторлық берешек	6	99,278	384,918
Табыс салығын алдын бұрын төлеу		42,857	-
Салықтарды және басқа да міндетті төлемдерді мерзімінен бұрын төлеу		5	5
Басқа Ағымдағы активтер	7	7,414	8,431
Ағымдағы активтердің жиыны		919,779	1,302,629
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	8	9,956	8,280
Пайдалану құқығы активтері	9	22,178	51,750
Кейінге қалдырылған салық активтері	19	20,825	21,850
Басқа ұзақ мерзімді активтер	9	4,329	4,015
Ұзақ мерзімді активтер жиыны		57,288	85,895
Активтер жиыны		977,067	1,388,524
Капитал және міндеттемелер			
Ағымдағы міндеттемелер			
Кредиторлық берешек	10	82,739	14,408
Жалдау бойынша міндеттемелер	9	26,932	32,310
Қызметкерлерге берілетін сыйақылар	11	64,924	61,914
Корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттеме		-	28,624
Ағымдағы активтер жиыны		174,595	137,256
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Жалдау бойынша міндеттемелер	9	-	26,933
Қызметкерлерге ұзақ мерзімді сыйақылар	11	28,981	35,928
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиыны		28,981	62,861
Міндеттемелер жиыны		203,576	200,117
Капитал			
Жарғылық капитал	12	300,000	300,000
Бөлінбеген пайда		473,491	888,407
Капитал жиыны		773,491	1,188,407
Капитал және міндеттемелер жиыны		977,067	1,388,524

¹¹ 5-24 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Бас директор

Тлеугабылов О. Т.

Бас есепші

Мусина Ж. А.

ПАЙДА ЖӘНЕ ШЫҒЫС ЖӘНЕ БАСҚА ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ТУРАЛЫ ЕСЕП
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

	Ескертпелер ¹⁾	2023 ж.	2022 ж.
Қызмет көрсетуден түскен табыс	13	975,496	1,452,323
Сақтандыру брокерлік комиссиялық шығыстар	14	(62,326)	(68,276)
Жалпы табыс		913,170	1,384,047
Жалпы және әкімшілік шығындар	15	(303,113)	(318,486)
Қаржылық кіріс/(шығыс). таза	16	(6,926)	(8,175)
Шетелдік бағамдық кіріс/(шығын). таза	17	(10,359)	54,982
Күтілетін несиелік шығындарды өтеу	6,9	(2,405)	429
Басқа кірістер/(шығыстар). таза	18	3,357	(827)
Салық салуға дейінгі пайда		593,724	1,111,970
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	19	(120,233)	(223,563)
Жылдағы жалпы пайда		473,491	888,407
Басқа жиынтық кіріс (залал)		-	-
Жылдағы жалпы табыс		473,491	888,407

¹⁾ 5-24 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Бас директор

Тлеугабылов О. Т.

Бас есепші

Мусина Ж. А.

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

	Ескертпелер ¹¹	2023 ж.	2022 ж.
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Салық салуға дейінгі пайда		593,724	1,111,970
Түзетулер:			
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің амортизациясы	8	4,928	4,231
Пайдалану құқығы активінің амортизациясы	9	29,572	29,572
Қаржылық шығындар. таза	16	6,926	8,175
Бағамдық айырмадан болған шығын (кіріс). таза	17	10,359	(54,982)
Демалыс бойынша резервтік шығындар.			
марапаттары		3,795	28,992
Күтілегін несиелік шығындарды өтеу	6,9	2,405	(429)
Басқа кірістер	8	(6,220)	-
Айналым капиталындағы өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттары			
Дебиторлық берешектің азаюы (ұлғайту).		645,489	1,127,529
Салықтарды және басқа да міндетті төлемдерді алдын ала төлеуді азайту (ұлғайту).		282,741	(286,819)
Басқа айналым активтерінің азаюы (ұлғайту).		-	(1)
Басқа айналым активтерінің азаюы (ұлғайту).		1,017	(2,076)
Кредиторлық берешектің ұлғаюы (азайу).		(21,913)	(15,329)
Қызметкерлердің сыйақысын арттыру (азайту).		(9,543)	(10,846)
Табысқа салынатын салыққа дейінгі операциялық қызметтен түскен таза ақша қаражаты			
Корпоративтік табыс салығы төленген		897,791	812,458
		(190,917)	(348,500)
Операциялық қызметтен түскен таза ақша қаражаты			
		706,874	463,958
Инвестициялық қызметтен түсетін ақша қаражаттарының қозғалысы			
Қаражаттың шығуы, барлығы			
соның ішінде:		(384)	(479)
Негізгі құралдарды және материалдық емес активтерді сатып алу	8	(384)	(479)
Инвестициялық қызметтен түскен таза ақша қаражаты			
		(384)	(479)
Қаржылық қызметтен түсетін ақша қаражаттарының қозғалысы			
Қаражаттың шығуы, барлығы			
Жалдау бойынша негізгі төлемдер	9	(836,589)	(584,116)
Жалдау ақысын төлеу	9	(32,311)	(24,827)
Дивиденд төлеу	12,20	(5,448)	(8,886)
		(798,830)	(550,403)
Қаржылық қызметтен түскен таза ақша қаражаты			
		(836,589)	(584,116)
Барлығы: ақшалай қаражатының +/- төмендеуі			
		(130,099)	(120,637)
Валюта бағамының өзгеруінің шетел валютасының қолма-қол ақша қалдығына әсері			
		(8,951)	47,414
Жыл басындағы ақша қаражаты			
	5	909,275	982,498
Жыл аяғындағы ақша қаражаты			
	5	770,225	909,275

¹¹ 5-24 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады. Негізгі қолма-қол ақшасыз операциялар 8,9,11 ескертулерде көрсетілген.

Бас директор

Тлеугабылов О. Т.

Бас есепші

Мусина Ж. А.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

	Жарғылық капиталы	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	300,000	888,407	1,188,407
Пайда және жалпы табыс	-	473,491	473,491
Дивидендтер (12-ескертпе) ¹⁾	-	(888,407)	(888,407)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	300,000	473,491	773,491
2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	300,000	550,403	850,403
Пайда және жалпы табыс	-	888,407	888,407
Дивидендтер (12-ескертпе) ¹⁾	-	(550,403)	(550,403)
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	300,000	888,407	1,188,407

¹⁾ 5-24 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Бас директор

Тлеугабылов О. Т.

Бас есепші

Мусина Ж. А.

2. Қаржылық есептілікті ұсыну негіздері

2.1 Сәйкестік туралы есеп

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін Компанияның қаржылық есептілігі Халықаралық Бухгалтерлік Есеп Стандарттары Кеңесінің (IASB) түзетулерімен Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – ХКЕС) сәйкес әзірленді. Қаржылық есептілікті Қоғам басшылығы 2024 жылдың 11 наурызында бекітті.

2.2 Функционалдық және қаржылық есеп беруді ұсыну валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – теңге. Теңге Қоғамның функционалдық валютасы болып табылады, өйткені ол Қоғамда болып жатқан оқиғалар мен жағдайлардың экономикалық мәнін көрсетеді. Теңге де осы қаржылық есептілік үшін ұсыну валютасы болып табылады. Осы қаржылық есеп берудегі барлық сомалар, егер басқасы көрсетілмесе, мың теңгеге дейін дөңгелектенеді.

2.3 Бизнесің үздіксіздік принципі

Бұл қаржылық есептілік Компанияның жақын болашақта жұмыс істейтіндігін және жұмыс істеуін жалғастыратын болжам бойынша дайындалды. Осылайша, бұл болжанады:

- Компания жойылуға немесе оның қызметінің ауқымын айтарлықтай қысқартуға бармайды және қажет емес; және
- Активтер сатылып, міндеттемелер жақын болашақта қалыпты қызмет барысында өтеледі.

Бұл қаржылық есептемеде Компания үздіксіз қызметін жалғастыра алмаған жағдайда талап етілетін түзетулер жоқ.

2.4 Есептеу принципі

Ақша қаражатының қозғалысы туралы ақпараттан басқа бұл қаржылық есеп беру есептеу әдісі бойынша дайындалған. Есептеу принципі мәмілелер мен басқа да оқиғалардың нәтижелерін олар аяқталғаннан кейін төлем уақытына қарамастан тану арқылы қамтамасыз етіледі. Операциялар мен оқиғалар бухгалтерлік есепте тіркеледі және олар болған кезеңдердің қаржылық есебіне енгізіледі.

2.5 Басшылықтың бағалары мен жорамалдары

Қаржылық есептілікті дайындау басшылықтан активтер мен міндеттемелердің есептелген сомалары туралы бағалаулар мен жорамалдар жасауды және қаржылық есеп беру күніндегі шартты активтер мен міндеттемелерді және есепті кезеңдегі пайда мен залалдың есеп беру сомасын ашып көрсетуді талап етеді. Бағалар мен олардың негізіндегі болжамдар үнемі тексеріліп тұрады. Есептік бағалаулардағы өзгерістер, егер өзгеріс тек сол кезеңге ғана әсер ететін болса, немесе өзгеріс кезеңінде және болашақ кезеңдерде, егер өзгеріс ағымдағы және болашақ кезеңдерге де әсер ететін болса, бағалау қайта қаралатын кезеңде танылады. Көрсетілген бағалаулар мен жол берулерге қатысты белгісіздік болашақта оларға қатысты осындай бағалаулар мен жол берулер қабылданатын активтің немесе міндеттеменің баланстық құнын елеулі түзетуді талап етуі мүмкін нәтижелерге алып келуі мүмкін.

Келесі есепті жыл ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі түзетулерді тудыратын елеулі тәуекелге ие болатын болашаққа қатысты және есепті күндегі басқа да негізгі пайымдау көздеріне қатысты негізгі жорамалдар мыналар болып табылады.

Байланысты тараптардың операциялары

Компания қалыпты қызмет барысында байланысты тараптармен мәмілелер жасайды. Тараптар ортақ бақылауда болса немесе олардың біреуінің екіншісін бақылау мүмкіндігі болса немесе қаржылық және операциялық шешімдерді қабылдау кезінде екінші тарапқа елеулі ықпал ете алатын болса, олар туысқан болып саналады. Барлық байланысты тараптармен қарым-қатынастарды қарастыру кезінде олардың құқықтық нысаны ғана емес, мұндай қатынастардың экономикалық мәні де ескеріледі. Байланысты тараптармен мәмілелер үшін белсенді нарық болмаған жағдайда, мәмілелер нарықтық немесе нарықтық емес шарттарда екенін анықтау үшін пайымдаулар қолданылады. Байланыссыз тараптармен мәмілелердің ұқсас түрлеріне баға белгілеу пайымдау үшін негіз болып табылады.

3. Есеп саясатындағы өзгерістер мен ақпаратты ашу

2023 жылдың 1 қаңтарынан басталатын есепті кезеңдер үшін міндетті болып табылатын жаңа немесе қайта қаралған ХҚЕС стандарттары мен түсіндірмелер:

2023 жылдың 1 қаңтарынан бастап келесі жаңа немесе қайта қаралған ҚЕХС стандарттары мен түсіндірмелері Компания үшін міндетті болды (егер басқаша белгіленбесе):

- ХҚЕС (IFRS) 4 түзетулері – ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары» мен ХҚЕС (IFRS) 4 "Сақтандыру келісім-шарттары" қолдану (2016 жылғы қыркүйекте шығарылған) (соның ішінде ХҚЕС (IFRS) 4 түзетулер – 2020 жылғы маусымда шығарылған "ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес уақытша жеңілдікті ұзарту");
- ХҚЕС (IFRS) 17 "Сақтандыру шарттары" (2017 жылғы мамырда шығарылған) (соның ішінде 2020 жылғы маусымда шығарылған ХҚЕС (IFRS) 17 түзетулер және ХҚЕС (IFRS) 17 түзетулері "ХҚЕС (IFRS) 17 ХҚЕС және (IFRS) 9 бастапқы қабылдауы - 2021 жылдың желтоқсанында шығарылған салыстырмалы ақпарат";
- ХҚЕС (IAS) 8 IAS түзетулері – "Бухгалтерлік бағалауларды анықтау" (2021 жылдың ақпанында шығарылған);
- ХҚЕС (IAS) 1 және № 2 ХҚЕС қолдану бойынша Тәжірибелік ескертпеге түзетулер – "Есеп саясаты туралы маңызды ақпаратты ашу" (2021 жылдың ақпанында шығарылған);
- ХҚЕС (IAS) 12 түзетулері – "Бір операциядан туындайтын активтер мен міндеттемелерге қатысты кейінге қалдырылған салық" (2021 жылдың мамырында шығарылған);
- ХҚЕС (IAS) 12 шектеулі ауқымды түзетулері – "Халықаралық салық реформасы – Pillar Two ережелерді іске асыру" (2023 жылдың мамырында шығарылған)
- Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

Жаңа стандарттар мен түсіндірулер әлі күшіне енген жоқ

Бірқатар жаңа стандарттар, түсініктемелер мен стандарттарға түзетулер 2024 жылдың 1 қаңтарынан бастап, немесе осы күннен кейін, жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді:

- ХҚЕС (IFRS) 10 / ХҚЕС (IAS) 28 түзетулер – «Инвестор мен оның қауымдасқан ұйымы немесе бірлескен кәсіпорын арасындағы операцияларға активтерді сату немесе қосу» (күшіне ену күні анықталмаған);
- ХҚЕС (IAS) 1 түзетулері – "Міндеттемелердің қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді болып жіктелуі" (2020 жылдың қаңтарында шығарылған), оның ішінде ХҚЕС (IAS) 1 түзетуі – "Міндеттемелердің қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді болып жіктелуі – күшіне ену күнін кешіктіру" (жылдық кезеңдер немесе 2024 жылғы 1 қаңтардан басталатын кезеңдер үшін, немесе осы күннен кейін күшіне енеді);
- ХҚЕС (IFRS) 16 түзетулері – "Сату және кері жалдау бойынша міндеттемелер" 2024 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді.
- ХҚЕС (IAS) 7 және ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулер – "Жабдықтауды қаржыландыру (кері факторинг) операциялары" (2024 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);
- ХҚЕС (IAS) 21 түзетулер – "Валютаның айырбасталу қабілетінің болмауы" (2025 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді);
- Жаңа ХҚЕС (IFRS) S1 "Тұрақты дамуға байланысты қаржылық ақпаратты ашуға қойылатын жалпы талаптар" және ХҚЕС (IFRS) S2 «Климаттың өзгеруіне байланысты ақпаратты ашу» (2023 жылдың маусымында жарияланған).
- 2023 жылғы 26 маусымда Халықаралық тұрақтылық стандарттары кеңесі (ISSB) 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енетін және 2025 жылы жарияланған есептерге қолданылатын "Тұрақтылыққа қатысты қаржылық ақпаратты ашуға қойылатын жалпы талаптар" ХҚЕС S1 стандарттарының бірінші жинағын және «Климаттың өзгеруіне байланысты ақпаратты ашу» бірінші тақырыптық ХҚЕС S2 стандартын шығарды.

Қазіргі уақытта Компания осы стандарттар талап ететін ақпараттың құрылымы мен көлемін бағалауда.

Компания шығарылған, бірақ әлі күшіне енген стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді ерте қабылдаған жоқ. Бұл стандарттар мен түзетулер күшіне енгеннен кейін Компанияның қаржылық есептілігіне елеулі әсер етпейді деп күтілуде.

4. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат

Компания 2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындаған есеп саясаты осы жаңа және 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енген, қайта қаралған, олар 3-ескертпеге көрсетілген, ХҚЕСК стандарттары мен түсіндірмелерін қабылдауды қоспағанда, өткен есепті жылы қолданылған есеп саясатына сәйкес келеді.

4.1 Шетелдік валюталық операциялар

Шетелдік валютадағы операцияларды Компания бастапқыда Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мәміле тану талаптарына сәйкес келетін күнге бекіткен ресми бағам бойынша теңгемен есепке алады.

Шетел валютасындағы ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күнге Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі бекіткен ресми айырбастау бағамы бойынша есепті күнге қайта есептеледі.

Қоғамның ақшалай активтері мен міндеттемелері есепті күнге келесі нарықтық бағамдар бойынша теңгеге қайта есептелген:

	1 АҚШ доллары үшін теңге	1 Еуро үшін теңге	1 фунт стерлинг үшін теңге
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	454.56	502.24	577.47
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	462.65	492.86	556.57

Ақша баптарын өтеу және қайта есептеу кезінде туындайтын барлық бағамдық айырмашылықтар кезеңнің пайдасында немесе шығынында танылады.

Шетел валютасындағы тарихи құны бойынша бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәміле жасалған күнгі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген ресми бағам бойынша қайта есептеледі.

Шетел валютасында әділ құны бойынша бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құн анықталған күнгі ресми айырбастау бағамдары бойынша қайта есептеледі. Монетарлық емес баптарды өтеу және қайта есептеу кезінде туындайтын барлық бағамдық айырмашылықтар кезеңнің пайдасында немесе шығынында танылады.

4.2 Ақшалай қаражат

Компанияның ақшалай қаражатына банктік шоттардағы қаражаттар жатады.

4.3 Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизацияны және егер бар болса, құнсызданудан болған жинақталған залалдарды шегергендегі бастапқы құны бойынша есепке алынады. Өзіндік құнға негізгі құралдарды сатып алу үшін нақты жұмсалған барлық қажетті шығындар, соның ішінде импорттық баждар, қайтарылмайтын салықтар, активті жұмыс жағдайына келтіруге және оны мақсатты пайдалану орнына жеткізуге байланысты кез келген тікелей шығындар кіреді.

Компания есептелген пайдалы қызмет мерзімі ішінде амортизацияның біркелкі әдісін қолданады.

Активтердің күтілетін пайдалы қызмет мерзімі келесідей:

Аталуы	Жылдар саны
Компьютерлік жабдық	3-5
Баска	3-6.7

Негізгі құралдар шығару кезінде немесе активті пайдаланудан немесе шығарудан болашақта экономикалық пайда күтпеген жағдайда есептен шығарылады. Активті шығарудан туындайтын кіріс немесе залал (шығудан түскен таза түсім мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептеледі) актив шығарылған есепті кезеңдегі пайдаға немесе шығынға қосылады.

Қалдық құндарды, пайдалы қызмет мерзімін және амортизацияны есептеу әдістерін әрбір есепті жылдың соңында Қоғам қарастырады және қажет болған жағдайда түзетеді.

4.4 Қаржы құралдары

Қаржы құралдарын бастапқы тану

Компания қаржылық жағдай туралы есепте қаржылық активтер мен міндеттемелерді қаржы құралы бойынша келісім-шарттың тарапы болған кезде таниды. Қаржы активтері мен міндеттемелері бастапқыда пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері мен міндеттемелері,

қаржылық активті немесе міндеттемені сатып алуға немесе шығаруға тікелей байланысты мәміле бойынша шығындарды қосқанда әділ құны бойынша танылады.

Қаржы құралдары

(i) Қаржы активтерінің классификациясы

Ұйым кезінде өзінің қаржылық активтерін 9 ХҚЕС қолдану аясында келесі бағалау санаттарына жіктейді:

- амортизацияланған құн;
- пайда немесе шығын арқылы әділ құн;
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн.

Жіктеу қаржылық активтерді басқару жөніндегі компанияның бизнес үлгісіне және ақша ағыны туралы келісім шарттарына байланысты. Кәсіпорын қарыздық құралдарды осы активтерді басқаруға арналған бизнес үлгісі өзгерген кезде ғана қайта жіктейді.

Компанияның қаржылық активтері дебиторлық берешекпен және амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын басқа да ұзақ мерзімді активтермен ұсынылған.

(ii) Қарыз құралдары – Амортизацияланған құны бойынша өлшенетін қаржылық активтер

Келісімшарттық ақша ағындарын жинау үшін ұсталатын борыштық құралдар амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Осы қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы есептеледі және пайда мен залал туралы есепте «пайыздық кіріс» ретінде танылады. Құнсызданудан болған залалдар төменде баяндалған саясатқа сәйкес танылады және «қаржы активтерінің құнсыздануынан залал» қатарына қосылады.

(iii) Қарыз құралдары – Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Шарт бойынша ақша ағындарын жинау үшін және сатуға арналған борыштық құралдар, егер активтің ақша ағындары тек негізгі борыш пен пайыздарды төлеу болып табылады, басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланады.

Баланстық құндағы өзгерістер құнсызданудан түскен пайданы немесе залалды, пайыздық кірісті және пайда немесе залалда танылатын валюталық бағамдық кірістер мен шығындарды тануды қоспағанда, басқа жиынтық кіріс арқылы танылады. Қаржылық активті тану тоқтатылған кезде, бұрын басқа жиынтық кірісте танылған жиынтық кіріс немесе залал капиталдан пайдаға немесе залалға қайта жіктеледі және басқа кірісте/(шығында) танылады.

Осы қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, «пайыздық кіріске» қосылады. Құнсызданудан болған залалдар осы ескертпенің (v) тармағында баяндалған саясатқа сәйкес танылады және «қаржы активтерінің құнсыздануынан залал» құрамына енгізіледі.

(iv) Қарыз құралдары – Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері

Амортизацияланған құн немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн критерийлеріне сәйкес келмейтін борыштық құралдар пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланады.

Борыштық құралдың әділ құнын бағалаудан түскен пайда немесе залал пайда немесе залал құрамында танылады және таза негізде пайдалар туралы есепте «қаржы құралдарының әділ құнын қайта бағалаудан түскен кіріс/шығын» ретінде тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы есептелетін және «пайыздық кіріске» енгізілген пайыздық кірістен басқа, олар пайда болатын кезең ішінде танылады.

Амортизацияланған құны немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің құнсыздануы

Компания құнсыздану белгілерінің бар-жоқтығына қарамастан, амортизацияланған құны бойынша және басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын өзінің борыштық құралдарымен байланысты күтілетін кредиттік залалдарды болашаққа болжамды негізде бағалайды. Қаржыландырудың маңызды құрамдас бөлігі жоқ қысқа мерзімді дебиторлық берешек үшін Компания 9 ХҚЕС талап ететін оңайлатылған тәсілді қолданады және дебиторлық берешекті бастапқы тану сәтінен бастап несиенің қызмет ету мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервті өлшейді. Компания өтеу мерзімі әртүрлі немесе мерзімі өткен сауда дебиторлық берешегі бойынша залалдар бойынша резервтер есептелетін резервтік матрицаны пайдаланады. Күтілетін несиелік шығындарды өлшеу үшін коммерциялық дебиторлық берешек несиелік тәуекел сипаттамалары негізінде топтастырылады, яғни сақтандыру компаниялардың дебиторлық берешегі және корпоративтік клиенттердің дебиторлық берешегі. Жалпы берешек мөлшерлемесін анықтау үшін соңғы 12 айда өтелмеу талдауы жүргізіледі. Әдепкі мөлшерлемелер 30 күнге дейінгі, 31 күннен 90 күнге дейін, 91 күннен 180 күнге дейін, 181 күннен 365 күнге дейін және 365 күннен жоғары әрбір аралық үшін есептеледі. Компания белгілі бір берешек аралығы үшін дефолт мөлшерлемесін анықтау үшін «көші-қон матрицасын» пайдаланады. Әдіс әрбір шоттағы қалдықтар талдауды қамтиды және келесі интервалға немесе мерзімі өткен категорияға ауыса отырып, дебиторлық берешектің пайыздық мөлшерлемесін есептейді. Математикалық операциялардың негізінде дефолт мөлшерлемелері дебиторлық берешек пайда болған күні және мерзімі өткен төлемдер арасындағы әрбір келесі аралық үшін анықталады.

Компания сауда дебиторлық берешегін қоспағанда, қалдықтардың құнсыздануының үш сатылы үлгісін ұстанады:

- 1-кезең – несиелік тәуекел бастапқы танудан кейін айтарлықтай өспеген қалдықтар. Күтілетін несиелі шығындары 12 ай ішінде төлемеу ықтималдығы негізінде анықталады (яғни, барлық күтілетін несиелі шығыны келесі 12 айдағы жоғалту ықтималдығына көбейтілген),
- 2-кезең – бастапқы танудан бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуі байқалған, бірақ құнсызданудың объективті дәлелі жоқ қалдықтарды қамтиды; күтілетін несиелік шығындар келісім-шарттың бүкіл мерзімі (мерзімі) ішінде орындалмау ықтималдығы негізінде анықталады;
- 3-кезең – құнсызданудың объективті белгілері бар қалдықтарды қамтиды.

Дебиторлық берешек 2 немесе 3 кезең бойынша жіктеледі:

- 2-кезең - 3-кезеңде жіктелген кейбір саудалық дебиторлық берешекті қоспағанда, кредиттік кезең ішінде күтілетін кредиттік шығындарды бағалауға оңайлатылған тәсіл қолданылған дебиторлық берешекті қамтиды;
- 3-кезең – мерзімі 90 күннен асатын немесе құнсыздануы жеке анықталған дебиторлық берешекті қамтиды.

Несие бойынша несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуін бағалау үшін Компания келесі көрсеткіштерді ескереді:

- несиенің мерзімі 30 күннен кем емес;
- қарыз алушыға елеулі теріс әсер ететін заңнамалық, технологиялық немесе макроэкономикалық өзгерістер болған;
- сол қарыз алушының басқа несиелік берушілермен берген несиелік немесе басқа несиелеріне қатысты елеулі келеңсіз оқиғалар туралы ақпарат болса, мысалы, несиелердің күшін жою, шарттарды бұзу, қаржылық қиындықтарға байланысты келісім-шарттарды қайта қарау және т.б.;
- қарыз алушы маңызды тұтынушыдан немесе жеткізушіден айырылса немесе оның нарығында басқа да елеулі жағымсыз өзгерістерге тап болса.

Қаржы активтері толық немесе ішінара есептен шығарылады, егер Компания берешекті өндіріп алу үшін барлық күш-жігерін айтарлықтай таусылған және қарызды өтеуді күтуге негізді негіздер жоқ деген қорытындыға келген. Бұл әдетте активтің мерзімі 365 күннен астам уақыт өткен кезде болады.

(vi) Қаржылық активтерді тануды тоқтату

- Қаржы активінің танылуы тоқтатылады, егер:
- активтен ақша ағындарын алу құқығының мерзімі өткен;
- Қоғам активтен ақша ағындарын алу құқығын сактайды, бірақ оларды үшінші тұлғаға елеулі кідіріссіз толық көлемде беруге міндеттеме алды;
- Компания активтен ақша ағындарын алу құқығын берді және активтің барлық маңызды тәуекелдері мен сыйақыларын берді, не активке қатысты барлық маңызды тәуекелдер мен пайдаларды бермеді немесе сактамады, бірақ активті бақылауды талсырды.

(vii) Қаржылық міндеттемелердің жіктелуі

Компания өзінің қаржылық міндеттемелерін 9 ХЖЕС қолдану аясында келесідей жіктейді:

- пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер;
- амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын несиелер мен кредиторлық берешек.

Компанияның қаржылық міндеттемелері кредиторлық берешекпен ұсынылған.

Бастапқы танудан кейін несиелер мен кредиторлық берешек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша есепке алынады.

Кірістер мен шығыстар міндеттемелерді тану тоқтатылған немесе құнсызданған кезде, сондай-ақ амортизация процесі арқылы пайда немесе залал құрамында танылады.

(viii) Қаржылық міндеттемелердің өзгеруі

Қолданыстағы міндеттемені тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын қаржылық міндеттеменің шарттық талаптарын өзгерту нәтижесінде пайда немесе залал дереу пайда немесе залал құрамында танылады. Пайда немесе залал міндеттеменің бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемесін пайдалана отырып дисконтталған өзгертілген және бастапқы ақша ағындарының дисконтталған құны арасындағы айырма ретінде есептеледі.

(ix) Қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржылық міндеттемені мойындау міндеттеме өтелген, күші жойылған немесе мерзімі өткен кезде тоқтатылады.

Егер бұрыннан бар қаржылық міндеттеме бір несиелік берушінің басқа шартымен ауыстырылса немесе бар міндеттеменің шарттары елеулі түрде өзгертілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгертулер бастапқы міндеттемені тануды тоқтату және жаңа қаржылық міндеттемені танудың басталуы ретінде қарастырылады. Баланстық құндағы айырмашылық пайда немесе залалда танылады.

4.5 Резервтер

Резервтер Компанияның өткен оқиғаның нәтижесінде ағымдағы міндеттемесі (заңды немесе конструктивті) болған кезде және экономикалық пайданы білдіретін ресурстардың кетуі міндеттемені өтеу мүмкіндігіне негізделген жағдайда танылады және бұл міндеттеменің мөлшерін сенімді түрде анықтауға болады.

Егер ақшаның уақытша құнының әсері айтарлықтай болса, резервтер ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін салыққа дейінгі мөлшерлеме бойынша күтілетін болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы есептеледі және қажет болған жағдайда, міндеттемеге тән тәуекелдер. Дисконттауды пайдаланған кезде уақыттың өтуіне байланысты резервтің ұлғаюы қаржылық шығындар ретінде танылады.

4.6 Кірістер мен шығыстарды тану

Кірістер мен шығыстарды тану

Кіріс Компания тұтынушыға көрсетілген қызметтерге айырбас ретінде алуға құқығы бар сыйақыны көрсететін сомада танылады.

Делдалдық қызметтен түскен табыс

Компания тұтынушыларға көрсететін әртүрлі қызмет түрлерінен табыс табады. Брокерлік кірістерді келесі екі санатқа бөлуге болады:

Белгілі бір уақыт аралығында қызмет көрсеткені үшін алынған табыс

Белгілі бір уақыт ішінде қызмет көрсеткені үшін алынған кірістер осы кезеңде есептеледі. Мұндай кіріс консалтингтік қызметтерді көрсеткені үшін сыйақы болып табылады.

Мәміле қызметтерін көрсетуден алынатын комиссиялық кірістер

Сақтандыру және қайта сақтандыру шарттарын жасасу бойынша брокерлік қызметтер сияқты үшінші тұлғаның атынан мәмілені жасағаны немесе оған қатысканы үшін алынған комиссиялар осындай мәміле аяқталғаннан кейін танылады. Белгілі бір тиімділік өлшемдеріне байланысты комиссиялар немесе комиссиялардың бөліктері тиісті критерийлер орындалған кезде танылады. Брокерлік кірістер мен шығыстар есептеу әдісі бойынша танылады.

4.7 Жалдау

Келісім жасалған кезде Компания келісімнің жалдау болып табылатындығын немесе жалдау белгілері бар жоғын бағалайды. Басқаша айтқанда, Компания келісімшарт анықталған активті пайдалануды бақылау құқығын белгілі бір уақыт аралығында қарастыру үшін беретін-бермегендігін анықтайды.

Компания жалға алушы ретінде

Компания қысқа мерзімді жалдау мен төмен құны бар активтерді жалдауды қоспағанда, барлық жалдау шарттарын тануға және бағалауға бірыңғай тәсілді қолданады. Компания жалдау төлемдерін жүзеге асыруға қатысты жалдау бойынша міндеттемелерді және базалық активтерді пайдалану құқығын білдіретін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді таниды.

Пайдалану құқығы активтері

Компания пайдалану құқығы бар активтерді жалдау басталған күні (яғни, базалық актив пайдалануға қол жетімді болған күні) таниды. Пайдалану құқығы активтері жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегеріп, жалдау міндеттемелерін қайта бағалау үшін түзетілген бастапқы құны бойынша бағаланады. Қолдану құқығы активтерінің құны мойындалған жалдау міндеттемелерінің сомасын, туындаған бастапқы тікелей шығындарды және алынған жалдау бойынша ынталандыруларды шегеріп, басталу күні немесе оған дейін жасалған жалдау төлемдерін қамтиды. Пайдалану құқығы активтерінің амортизациясы жалдау мерзімінің немесе активтің болжамды пайдалы қызмет ету мерзімінің неғұрлым қысқасы бойынша біркелкі әдіспен есептеледі.

Егер жалдау мерзімінің соңында жалға алынған активке меншік құқығы Компанияға өтсе немесе активтің құны активті сатып алу опционын жүзеге асыруды көрсетсе, актив оның болжалды пайдалы қызмет мерзімі ішінде амортизацияланады.

Пайдалану құқығы бар активтер де құнсыздануға тексеріледі.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдау басталған күні Компания жалдау мерзімі ішінде төленетін жалдау төлемдерінің дисконтталған құны бойынша өлшенетін жалдау міндеттемелерін таниды. Жалдау төлемдері кез келген жалдау бойынша дебиторлық ынталандыруды шегергендегі тіркелген төлемдерді (соның ішінде субстанциялық тұрақты төлемдерді), индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді айнаымалы жалдау төлемдерін және қалдық күн кепілдігі бойынша төленуі күтілетін сомаларды қамтиды. Жалдау төлемдеріне, егер жалдау мерзімі Компанияның жалға беруді тоқтату опционын әлеуетті орындауын көрсететін болса, жалдау шартын тоқтату үшін опционды және айыппұлдарды жүзеге асыратынына сенімді болса, сатып алу опционын орындау бағасы да кіреді. Индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді емес айнаымалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді тудыратын оқиға немесе жағдай орын алған кезеңдегі шығыс ретінде (егер олар босалқыларды өндіруге жұмсалмаса) танылады.

Жалдау төлемдерінің дисконтталған құнын есептеу үшін, егер жалдау шартында жасырын болып табылатын пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін болмаса, Компания жалдау шартының басталу күніндегі қосымша қарыз мөлшерлемесін пайдаланады. Жалдау басталған күннен кейін жалдау міндеттемесі есептелген пайызды көрсету үшін артады және жасалған жалдау төлемдерін көрсету үшін азаяды. Бұдан басқа, Компания жалдау мерзімінің өзгеруі, өзгеруі, жалдау төлемдерінің өзгеруі (мысалы, пайдаланылған индекс немесе мөлшерлеменің өзгеруіне байланысты болашақ төлемдердің өзгеруі) жағдайында жалдау міндеттемелерінің баланстық құнын қайта бағалайды. осындай төлемдерді анықтау үшін) немесе базалық активті сатып алу опционының бағасын өзгерту.

Қысқа мерзімді жалдау және құны төмен активтерді жалға алу

Компания қысқа мерзімді жалдауды мойындаудан босатуды өзінің қысқа мерзімді жалдауларына қолданады (яғни, басталу күні жалдау мерзімі 12 ай немесе одан аз және базалық активті сатып алу мүмкіндігі жоқтар). Компания сондай-ақ құны төмен активтерді жалға беруді танудан босатуды құны төмен деп саналатын кенсе жабдықтарын жалға беруде қолданады. Қысқа мерзімді жалдау және құны төмен активтерді жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде біркелкі әдіс бойынша шығыс ретінде танылады.

Компания жалға беруші ретінде

Компания активті иеленумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдаларды өз қолында ұстайтын жалдау операциялық жал ретінде жіктеледі. Жалға беруден алынған кіріс жалдау мерзімі ішінде біркелкі әдіспен танылады және операциялық сипатына байланысты пайда мен залал туралы есепте кіріске қосылады.

4.8 Қаржылық кірістер мен шығыстар

Пайыздық кіріс пайда болған кезде пайда немесе залал құрамында танылады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептеледі.

Пайыздық шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, пайда немесе залал құрамында танылады.

4.9 Табыс салығы

Ағымдағы салық

Ағымдағы және алдыңғы кезеңдердегі ағымдағы салық активтері мен ағымдағы салық міндеттемелері салық органдарынан өтелуі немесе салық органдарына төленуі тиіс сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңдары баланс күніне қабылданған немесе тиімді түрде қабылданған ставкалар мен заңдар болып табылады.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен қаржылық есептілік мақсаттары үшін баланстық құны арасындағы барлық уақытша айырмашылықтар бойынша баланстық күнге танылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі келесі жағдайларды қоспағанда, салық салынатын барлық уақытша айырмашылықтар үшін танылады:

- кейінге қалдырылған салық міндеттемесі іскерлік беделді немесе бизнесті біріктіру болып табылмайтын операциядағы активті немесе міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде туындаса және операцияны жасау кезінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе залалға да әсер етпейтін болса;

- еншілес және қауымдасқан ұйымдарға инвестицияларға қатысты салық салынатын уақытша айырмашылықтарға қатысты, егер бас компания уақытша айырмашылықтың жойылу мерзімін бақылай алатын болса және уақытша айырмашылықтың жақын болашақта жойылмауы ықтимал болса.

Кейінге қалдырылған салық активтері барлық шегерілетін уақытша айырмашылықтар, пайдаланылмаған салық несиелері және пайдаланылмаған салық залалдары үшін, уақытша айырмашылықтың жақын болашақта

жойылу ықтималдығы және шегерілетін уақытша айырмашылықтар болуы мүмкін салық салынатын пайданың болуы дәрежесінде танылады, пайдаланылған айырмашылықтар, пайдаланылмаған салық несиелері және пайдаланылмаған салық залалдары, келесі жағдайларды қоспағанда:

- шегерілетін уақытша айырмашылықтарға жататын кейінге қалдырылған салық активтері бизнесті біріктіру болып табылмайтын операциядағы активті немесе міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде туындаған және операцияны жасау кезінде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға немесе залалға да әсер етпеген кезде;

- еншілес және қауымдасқан ұйымдарға инвестицияларға қатысты шегерілетін уақытша айырмашылықтарға қатысты кейінге қалдырылған салық активтері уақытша айырмашылықтардың жақын болашақта жойылу ықтималдығы және уақытша айырмашылықтар туындауы мүмкін салық салынатын пайда болған жағдайда ғана танылады.

Кейінге қалдырылған салық активінің баланстық құны әрбір есепті күнде қаралады және кейінге қалдырылған салық активінің барлығын немесе бір бөлігін пайдалану мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін жеткілікті салық салынатын пайданың болуы екіталай болса, азайтылады. Мойындалмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнде қаралады және болашақ салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік беретін ықтималдылық дәрежесінде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті күні қабылданған немесе іс жүзінде енгізілген салық мөлшерлемелеріне (және салық заңнамасына) негізделген, актив іске асырылған және міндеттеме өтелген кезде есепті жылы қолданылуы күтілетін салық ставкалары бойынша бағаланады.

Ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар, егер салық пайдадан немесе залалдан тыс танылатын баптарға қатысты болса, пайда немесе залалдан тыс танылады. Тиісінше, танылатын баптарға қатысты ағымдағы және кейінге қалдырылған салық:

а) басқа жиынтық кірісте басқа жиынтық кірісте танылады;

б) тікелей меншікті капиталда тікелей капиталда танылуы тиіс.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, егер ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есепке алуға заңды түрде бекітілген құқық болса және кейінге қалдырылған салықтар бір салық төлеуші компания мен салық органына қатысты болса, бір-біріне қарсы есепке алынады.

4.10 Әлеуметтік салық, әлеуметтік аударымдар және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру бойынша міндеттемелер

Қоғам Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының бюджетіне әлеуметтік салықты төлейді. Кәсіпорын заңмен белгіленген міндетті әлеуметтік аударымдарды да төлейді. Әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдардың жалпы сомасы қызметкерлердің салық салынатын табысының 9,5% құрайды. Қолданыстағы заңнамаға сәйкес Қоғам әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына қызметкерлердің кірісінің 3% мөлшерінде жарна аударады.

4.11 Зейнеткерлік міндеттемелер

Компания Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына (БЖЗҚ) міндетті зейнетақы жарналары ретінде өз қызметкерлерінің жалақысының 10%-ын ұстайды. Заң бойынша міндетті зейнетақы жарналары қызметкерлердің міндеті болып табылады және Компанияның қызметкерлерге зейнеткерлікке шыққаннан кейін төлеу бойынша ағымдағы немесе болашақ міндеттемесі жоқ.

4.12 Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жарналары

Компания өз жұмыскерлерінің жалақысының 2%-ын Міндетті медициналық сақтандыру қорына міндетті медициналық сақтандыру жарналары ретінде ұстайды, бұл заңға сәйкес қызметкерлердің міндеті болып табылады.

4.13 Шартты активтер және шартты міндеттемелер

Өткен оқиғалардан ықтимал актив ретінде пайда болатын және бар болуы болашақтағы бір немесе бірнеше белгісіз оқиғалардың орын алуы немесе болмауы арқылы ғана расталатын шартты актив қаржылық есептілікте танылмайды. Шартты актив қаржылық есептілікке ескертулерде экономикалық пайда алу ықтималдығы болған кезде ашылады.

Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте танылмайды. Экономикалық пайда алумен байланысты ресурстардың ағып кету мүмкіндігі екіталай болмаса, олар ашылады.

4.14 Одан кейінгі оқиғалар

Қаржылық есептілікті бекіту күніндегі Қоғамның жағдайы туралы қосымша ақпарат беретін есепті жыл аяқталғаннан кейін болған оқиғалар (түзетілетін оқиғалар) қаржылық есепте көрсетіледі. Есепті жыл аяқталғаннан кейін болған және түзетілмейтін оқиғалар, егер олар маңызды болса, қаржылық есептілікке ескертулерде ашылады.

5. Ақшалай қаражат

	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Шетелдік валютадағы есеп айырысу шоттарындағы ақшалар	768,658	874,938
Ағымдағы шоттардағы ақша теңгемен	1,567	34,337
Жиыны	770,225	909,275

6. Дебиторлық берешек

	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Үшінші тұлғалардан алынатын брокер сыйақысы	52,208	45,284
Байланысты тараптардан алынатын брокер сыйақысы (20-ескертпе)	42,548	336,347
	5,804	3,710
Үшінші тарап келісімі бойынша актив	3,239	2,912
Күтілетін несиелік шығындарды өтеу ¹⁾	(4,521)	(3,335)
Жиыны	99,278	384,918

¹⁾ Күтілетін несиелік шығындар резервінің өзгеруі:

	Жыл басындағы	Есептеу	Бағамдық айырма	Актив есебінен Есеп шоттан шығару	Жыл аяғында
2023 ж.	3,335	2,386	(57)	(1,143)	4,521
2022 ж.	3,692	(462)	105	-	3,335

7. Басқа айналым активтері

	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге алдын ала төлем	5,488	6,222
Болашақ шығындар	1,372	1,232
Қорлар	554	977
Жиыны	7,414	8,431

8. Негізгі қорлар және материалдық емес активтер

	Компьютерлік жабдық	Басқа	Жиыны
Бастапқы күн			
2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	18,415	3,955	22,370
Сатып алу	479	-	479
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	18,894	3,955	22,849
Сатып алу	384	-	384
Басқа қабылдау	6,220	-	6,220
Шығуы	(210)	-	(210)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	25,288	3,955	29,243
Жинақталған амортизация			
2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	(8,749)	(1,589)	(10,338)
Жыл бойынша есептеу	(3,638)	(593)	(4,231)

«СТРАХОВОЙ БРОКЕР МИЛЛИС ТАУЭРС УАТСОН (КАЗАХСТАН)» ЖПС
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МҮН ТЕНҒЕ)

	Компьютерлік жабдық	Басқа	Жиыны
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	(12,387)	(2,182)	(14,569)
Жыл бойынша есептеу	(4,347)	(581)	(4,928)
Шығуы	210	-	210
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	(16,524)	(2,763)	(19,287)
Баланстық құны			
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	6,507	1,773	8,280
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	8,764	1,192	9,956

9. Жалға алу

Пайдалану құқығы активтері:

	Кенсе кеңістігі
2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	81,322
Амортизация бойынша шығыстар (15-ескертпе)	(29,572)
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	51,750
Амортизация бойынша шығыстар (15-ескертпе)	(29,572)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	22,178

Активтер жалдау мерзімі 3 жыл болатын кенсе үй-жайларын жалға алуға қатысты пайдалану құқығын білдіреді. Пайдалану құқығы активтері бастапқы қолдану күніндегі 12,9% құрайтын қосымша қарыз мөлшерлемесін пайдалана отырып дисконтталған қалған жалдау төлемдерінің құнына тең сома негізінде танылды.

Кепілді жарна:

	Кенсе кеңістігі
2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	3,742
Дисконтты амортизациялау (16-ескертпе)	306
Күтілетін несиелік шығындар резервінің өзгеруі	(33)
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, оның ішінде:	4,015
Күтілетін несиелік шығындарға резервті шегергендегі жалпы құн	4,615
Жеңілдік	(600)
Дисконтты амортизациялау (16-ескертпе)	333
Күтілетін несиелік шығындар резервінің өзгеруі	(19)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, оның ішінде:	4,329
Күтілетін несиелік шығындарға резервті шегергендегі жалпы құн	4,596
Жеңілдік	(267)

Қаржылық жағдай туралы есептегі кепілдік жарна 7.8% банктік орналастыру мөлшерлемесін пайдалана отырып, дисконттық амортизациямен әділ құн бойынша көрсетіледі.

Жалдау шартының талаптары орындалған жағдайда жалға беруші кепілдік жарнаның толық құнын Қоғамға қайтаруға міндетті.

Жалдау бойынша міндеттемелер:

	Кенсе кеңістігі
2022 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша	84,070
Есептелген пайыздар (16-ескертпе)	8,886
Төлемдер	(33,713)
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, оның ішінде:	59,243
Ағымдағы бөлік	32,310
Ұзақ мерзімді бөлік	26,933
Есептелген пайыздар (16-ескертпе)	5,448
Төлемдер	(37,759)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, оның ішінде:	26,932
Ағымдағы бөлік	26,932
Ұзақ мерзімді бөлік	-

Жалға алуға байланысты пайда немесе залалда танылған сомалар төмендегідей:

	2023 ж.	2022 ж.
Пайдалану құқығы активтерінің амортизациялық аударымдары (15-ескертпе)	(29,572)	(29,572)
Жалдау бойынша міндеттемелер бойынша пайыздық шығыстар (16-ескертпе)	(5,448)	(8,886)
12 айдан аз қысқа мерзімді жалдау бойынша шығыстар (жалпы және әкімшілік шығыстарға қосылады) (15-ескертпе)	(3,475)	(2,799)
Жиыны (шығындар)	(38,495)	(41,257)

10. Кредиторлық берешек

	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Байланысты тараптарға төленетін брокер сыйақылары (20-ескертпе)	4,208	5,180
Салық және басқа да міндетті төлемдер бойынша міндеттемелер	72,995	4,067
Қызметтер бойынша есептелген міндеттемелер	3,895	3,961
Үшінші тұлғалар алдындағы шарттық міндеттемелер	210	614
Байланысты тараптар алдындағы шарттық міндеттемелер (20-ескертпе)	1,207	586
Жиыны	224	-
Салық және басқа да міндетті төлемдер бойынша міндеттемелер	82,739	14,408

11. Қызметкерлерге берілетін сыйақылар

	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Есептелген сыйлықақылар бойынша резерв	34,682	31,546
Пайдаланылмаған демалыстар үшін резерв	28,369	22,880
12 айға дейін кейінге қалдырылған сыйлықақылар ¹⁾	1,873	7,488
Жалпы ағымдағы бөлігі	64,924	61,914
24 айға дейін кейінге қалдырылған сыйлықақылар ¹⁾	28,981	35,928
Жалпы ұзақ мерзімді бөлік	28,981	35,928
Жиыны	93,905	97,842

¹⁾ Қоғамның негізгі басқарушы персоналына сыйақы төлеу, сыйақыны есептеу және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2012 жылғы 24 ақпандағы № 74 қаулысына сәйкес, тұрақты емес сыйақы төлеу жөніндегі ішкі саясаттың талаптарына сәйкес Қоғамның негізгі басқарушы персоналының жалпы сомасының 50%-ы тең үлестермен аударылады келесі үш жылға.

Кейінге қалдырылған сыйлықақылардың ұзақ мерзімді бөлігі тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, келтірілген күн бойынша танылды:

- 2021 жылы есептелген кейінге қалдырылған бонустар бойынша – 9,5% (бірдей өтеу мерзімі бар «Қазақстанның тұрақты даму қоры» АҚ купондық облигациялары бойынша сыйақы мөлшерлемесі),
- 2022 жылы есептелген кейінге қалдырылған бонустар бойынша – 10,75% (бірдей өтеу мерзімі бар мемлекеттік бағалы қағаздардың купондық облигациялары бойынша сыйақы мөлшерлемесі);
- 2023 жылы есептелген кейінге қалдырылған бонустар бойынша – 16,7% (ұқсас өтеу мерзімі бар мемлекеттік бағалы қағаздардың купондық облигациялары бойынша сыйақы мөлшерлемесі).

Жеңілдік пен дисконттың амортизациясы 16-ескертпеде ашылған.

12. Капитал

Қаржылық реттеушінің капиталға талаптары

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының (ҚҰБ) «Сақтандыру брокерінің жарғылық және жарғылық капиталының ең төменгі мөлшеріне қойылатын талаптарды белгілеу, сақтандыру брокерінің қызметін жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» қаулысы 2018 жылғы 29 қазандағы No 270 қаулысымен сақтандыру брокерлерінің қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз етуге және көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыруға бағытталған брокерлік қызметтің әрбір түріне жаңа талаптар белгіленді.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сақтандыру брокерлерінің меншікті капиталының ең төменгі мөлшері:

- сақтандыру шарттарын жасасу үшін сақтандыру брокерінің қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия бойынша – 12 075 мың теңге (тиісті қаржы жылына арналған Қазақстан Республикасының республикалық бюджет туралы заңында белгіленген 3 500 АЕК);

- қайта сақтандыру шарттарын жасасу үшін сақтандыру брокерінің қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия бойынша – 276 000 мың теңге (тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы Қазақстан Республикасының заңында белгіленген 80 000 АЕК).

Брокерлік қызмет түрлерін біріктіру кезінде сақтандыру брокерінің жарғылық және жарғылық капиталының ең аз мөлшері сақтандыру брокерінің қайта сақтандыру шарттарын жасасу кезіндегі қызметіне қатысты белгіленген сомандан кем болмауы тиіс.

Сақтандыру брокері ағымдағы шоттардағы және екінші деңгейдегі банктердегі депозиттердегі қаражат сомасының сақтандыру брокерінің банктік шотындағы қаражатты шегеріп тастап, өзінің меншікті капиталының кемінде 40%-ына тең соманың болуын қамтамасыз етуге міндетті.

Жарғылық капитал

2023 және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның жарғылық капиталы 300 000 мың теңгені құрады.

Дивидендтер

2023 жылы Қоғам 2022 жылдың операциялық нәтижелері бойынша дивидендтер төлеуге 888 407 мың теңге сомасында таза пайданы бөлді, оның ішінде 88 841 мың теңге табыс салығы төленді, бағамдық айырма 736 мың теңгені құрады.

2022 жылы Қоғам 2022 жылы салық салуға жатпайтын дивидендтер төлеуге 2021 жылғы қызмет нәтижелері бойынша 550 403 мың теңге сомасында таза пайданы бөлді.

13. Қызмет көрсетуден түсетін кірістер

	2023 ж.	2022 ж.
Делдалдық қызметтер үшін комиссия	896,898	1,398,995
Сақтандыру қызметі бойынша кенес беру қызметтері	78,598	53,328
Жиыны	975,496	1,452,323

2022 жылмен салыстырғанда 2023 жылғы табыстың төмендеуіне келесі факторлар әсер етті:

- бәсекелестіктің күшеюі;
- нарық конъюнктурасының өзгеруі (бірдей шарттар бойынша табыстылықтың төмендеуі);
- 2022 жылы жасалған бір реттік ұзартылмайтын келісімшарттардың болмауы (мысалы, құрылыс тәуекелін сақтандыру, бағалы қағаздарды көпшілікке орналастыру бойынша жауапкершілікті сақтандыру және т.б.).

14. Сақтандыру брокерлік комиссиялық шығындар

	2023 ж.	2022 ж.
Делдалдық қызметтер үшін комиссия	62,326	68,276

15. Жалпы және әкімшілік шығыстар

	2023 ж.	2022 ж.
Жалақы және басқа да жеңілдіктер	210,138	225,563
Пайдалану құқығы активінің амортизациясы	29,572	29,572
Салықтар	16,621	18,798
Іссапар шығыстары	5,229	8,677
Сақтандыру және әлеуметтік аударымдар	11,264	9,441
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің амортизациясы	4,928	4,231
Аудиторлық қызметтер	3,850	3,500
Бір жылдан аз мерзімге үй-жайларды жалға беру	3,475	2,799
Мүшелік жарна	1,567	1,731
IT қызметтері	1,339	1,683
Байланыс қызметтері	1,146	1,481
Банктік қызметтер	639	643
Негізгі қорларды ұстауға кеткен шығындар	916	554

«СТРАХОВОЙ БРОКЕР УИЛЛИС ТАУЭРС УАТСОН (КАЗАХСТАН)» ЖШС
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ ТЕҢГЕ)

	2023 ж.	2022 ж.
Консультациялық қызметтер	1,685	520
Кеңсеге техникалық қызмет көрсету	324	185
Занды және нотариалдық қызметтер	-	27
Басқа	10,420	9,081
Жиыны	303,113	318,486

16. Қаржылық кіріс/ (шығыс), таза

	2023 ж.	2022 ж.
Кейінге қалдырылған сыйақылар бойынша дисконтты тану (11-ескертпе)	1,192	3,359
Жалдау бойынша пайыздық шығыстар (9-ескертпе)	(5,448)	(8,886)
Кейінге қалдырылған сыйлықақылар бойынша дисконт амортизациясы (11-ескертпе)	(3,003)	(2,954)
Кепілдік жарна бойынша дисконт амортизациясы (9-ескертпе)	333	306
Жалпы шығындар, таза	(6,926)	(8,175)

17. Бағамдық кіріс/(шығын), таза

	2023 ж.	2022 ж.
Ақшалай қаражат	(8,951)	47,414
Дебиторлық берешек	(513)	14,088
Кредиторлық берешек	(895)	(6,520)
Жалпы табыс, таза	(10,359)	54,982

18. Басқа шығыстар, таза

	2023 ж.	2022 ж.
Валюта айырбастау шығындары, таза	(2,864)	(855)
Басқа кірістер/(шығыстар), таза	6,221	28
Жалпы шығындар, таза	3,357	(827)

19. Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс

2023 және 2022 жылдар үшін Компанияның салық салынатын табысына заңды тұлғалардан қолданыстағы 20% мөлшерлеме бойынша корпоративтік табыс салығы салынды.

	2023 ж.	2022 ж.
Ағымдағы табыс салығы	119,369	228,197
Сонғы кезеңді түзету	(161)	121
Кейінге қалдырылған салық	1,025	(4,755)
Табыс салығы бойынша жалпы шығыс	120,233	223,563

Төменде шартты және нақты салық шығыстары арасындағы салыстыру берілген:

	2023 ж.	2022 ж.
Салық салуға дейінгі пайда	593,724	1,111,970
Ресми салық мөлшерлемесі	20%	20%
Шартты табыс салығы бойынша шығыстар	118,745	222,394
Өткен жылғы түзету	(161)	121
Шегерілмейтін шығындардың әсері	1,649	1,048
Табыс салығы бойынша жалпы шығыс	120,233	223,563

«СТРАХОВОЙ БРОКЕР УИЛЛИС ТАУЭРС УАТСОН (КАЗАХСТАН)» ЖШС
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ ТЕНҒЕ)

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері келесідей:

	2023 жылғы 1 қантардағы жағдай бойынша	Пайда мен шығында көрсетіледі	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Кейінге қалдырылған салық активтері			
Салықтар	(233)	26	(207)
Аудиторлық қызмет бойынша есептелген міндеттемелер	(700)	(70)	(770)
Пайдаланылмаған демалыстар мен бонустар үшін резерв	(19,568)	787	(18,781)
Күтілетін несиелік шығындарды өтеу	(395)	(170)	(565)
Жалдау міндеттемелерін шегергендегі пайдалану құқығы активтері	(1,619)	614	(1,005)
Кейінге қалдырылған салық активтері, барлығы	(22,515)	1,187	(21,328)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері			
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	665	(162)	503
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, барлығы	665	(162)	503
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері (активтері), таза	(21,850)	1,025	(20,825)

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері келесідей:

	2022 жылғы 1 қантардағы жағдай бойынша	Пайда мен шығында көрсетіледі	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Кейінге қалдырылған салық активтері			
Салықтар	(195)	(38)	(233)
Аудиторлық қызмет бойынша есептелген міндеттемелер	(640)	(60)	(700)
Пайдаланылмаған демалыстар мен бонустар үшін резерв	(16,020)	(3,548)	(19,568)
Күтілетін несиелік шығындарды өтеу	(561)	166	(395)
Жалдау міндеттемелерін шегергендегі пайдалану құқығы активтері	(731)	(888)	(1,619)
Кейінге қалдырылған салық активтері, барлығы	(18,147)	(4,368)	(22,515)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері			
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	1,052	(387)	665
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, барлығы	1,052	(387)	665
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері (активтері), таза	(17,095)	(4,755)	(21,850)

20. Байланысты тараптармен операциялар

Қоғам іскерлік мәмілелер жасаған байланысты тараптарға Қоғамның, бас компанияның, жалпы бақылаудағы компаниялардың негізгі басқарушы қызметкерлері жатады.

Қатысты тарап	Байланыстың табиғаты
Willis International Limited	Бас компания (99%)
Willis Europe BV	Қоғамның мүшесі (1%), жалпы бақылаудағы ұйым
WILLIS LIMITED (UK)	Компания ортақ бақылауда
Willis France Holdings SAS	Компания ортақ бақылауда
WILLIS Towers Watson SA UK	Компания ортақ бақылауда
Willis Towers Watson US LLC	Компания ортақ бақылауда
WILLIS US HOLDING CO LLC PREMIUM	Компания ортақ бақылауда
Willis Towers Watson Versicherungsmakler GmbH	Компания ортақ бақылауда

«СТРАХОВОЙ БРОКЕР УИЛЛИС ТАУЭРС УАТСОН (КАЗАХСТАН)» ЖШС
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОКСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ ТЕҢГЕ)

Қатысты тарап	Байланыстың табиғаты
Willis Towers Watson France	Компания ортақ бақылауда
WILLIS TOWERS WATSON FRANCE SERVICE	Компания ортақ бақылауда
Willis AG	Компания ортақ бақылауда
Willis Towers Watson I/S	Компания ортақ бақылауда
Willis Towers Watson Northeast, Inc.	Компания ортақ бақылауда
WILLIS TOWERS WATSON nv/sa	Компания ортақ бақылауда
Al Futtaim Willis Co.LLC	Willis International Limited Қауымдастырылған компания

Пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы есепте келесі операциялар танылды:

	2023 ж.	2022 ж.
Ортақ бақылаудағы компаниялар		
Қызмет көрсетуден түскен табыс	673,628	881,766
Бағамдық бағамдық кіріс (шығын), таза	(5,492)	(239)
Делдалдық төлемдер	(62,326)	(68,276)
Жалпы және әкімшілік шығындар	(32)	-
Жалпы кіріс (шығыс), таза	605,778	813,251

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте келесі операциялар көрсетілді:

	2023 ж.	2022 ж.
Бас компания		
Дивиденд төлеу	(798,830)	(550,403)
Бас компанияға жалпы төлемдер	(798,830)	(550,403)
Ортақ бақылаудағы субъектілер		
Делдалдық сыйақыны/көрсетілген қызметтер үшін сыйақыны алу	963,234	615,548
Жалпы түсімдер	963,234	615,548
Делдалдық төлем	(63,770)	(89,903)
Жалпы төлемдер	(63,770)	(89,903)
Бірінғай бақылаудағы ұйымдардан түскен жалпы түсім, таза	899,464	525,645
Байланысты тараптардан жалпы таза түсімдер (шығулар).	100,634	(24,758)

Байланысты тараптармен жасалған мәмілелер нәтижесінде Компанияда өзара есеп айырысулар бойынша мынадай қалдықтар болды:

Дебиторлық берешек

	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Ортақ бақылаудағы компаниялар		
WILLIS LIMITED (UK)	40,484	336,015
<i>Дебиторлық комиссиялық берешек</i>	40,275	336,348
<i>Келісімшарт активі</i>	455	1,216
<i>Күтілетін несиелік шығындарды өтеу</i>	(246)	(1,549)
Willis Towers Watson Northeast, Inc.	454	154
<i>Дебиторлық комиссиялық берешек</i>	1,364	-
<i>Келісімшарт активі</i>	-	154
<i>Күтілетін несиелік шығындарды өтеу</i>	(910)	-
Willis Towers Watson Versicherungsmakler GmbH	345	-
<i>Келісімшарт активі</i>	345	-
Willis France Holdings SAS	-	199
<i>Келісімшарт активі</i>	-	199
WILLIS US HOLDING CO LLC PREMIUM	908	-
<i>Дебиторлық комиссиялық берешек</i>	909	-
<i>Күтілетін несиелік шығындарды өтеу</i>	(1)	-
Willis Towers Watson France	1,879	-
<i>Келісімшарт активі</i>	1,881	-
<i>Күтілетін несиелік шығындарды өтеу</i>	(2)	-
WILLIS TOWERS WATSON FRANCE SERVICE	125	-
<i>Келісімшарт активі</i>	125	-

«СТРАХОВОЙ БРОКЕР УИЛЛІС ТАУЭРС УАТСОН (КАЗАХСТАН)» ЖШС
2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ ТЕНГЕ)

	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
WILLIS Towers Watson SA UK	433	417
<i>Келісімшарт активі</i>	433	417
Willis Towers Watson US LLC	-	924
<i>Келісімшарт активі</i>	-	925
<i>Күтілетін несиелік шығындарды өтеу</i>	-	(1)
Жиыны	44,628	337,709

Кредиторлық берешек

	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Ортақ бақылаудағы компаниялар		
WILLIS LIMITED (UK)	549	-
<i>Төлеуге жататын брокер комиссиясы</i>	-	-
<i>Шарт бойынша міндеттемелер</i>	549	-
WILLIS Towers Watson SA UK	401	323
<i>Шарт бойынша міндеттемелер</i>	401	323
WILLIS US HOLDING CO LLC PREMIUM	257	263
<i>Шарт бойынша міндеттемелер</i>	257	263
Al Futtaim Willis Co.LLC	3,526	4,486
<i>Төлеуге жататын брокер комиссиясы</i>	3,526	4,486
<i>Willis Towers Watson Northeast, Inc.</i>	682	694
<i>Шарт бойынша міндеттемелер</i>	682	694
Жиыны	5,415	5,766

Негізгі басқарушы персоналға сыйақы төлеу

	2023 ж.	2022 ж.
Жалақы және басқа да жеңілдіктер	88,256	92,854

21. Қаржылық тәуекелдерді басқарудың максаттары мен саясаты

Компанияның қызметіне тән негізгі тәуекелдер мыналар болып табылады: нарықтық тәуекел, өтімділік тәуекелі және несиелік тәуекел, сондай-ақ ақша ағынының тәуекелі.

Қоғамның қаржылық тәуекелдерге қатысты қызметі тиісті саясат пен рәсімдерге сәйкес жүзеге асырылады, ал қаржылық тәуекелдерді анықтау, бағалау және басқару Қоғамның тәуекелдерді басқару саласындағы саясатына сәйкес жүзеге асырылады.

Төменде негізгі қаржылық тәуекелдердің сипаттамасы және осы тәуекелдерді басқаруға қатысты Компанияның саясаты берілген.

Ақша қозғалысымен байланысты тәуекел

Ақша ағынының тәуекелі – ақшалай қаржы құралымен байланысты болашақ ақша ағындарының өзгеру тәуекелі. Компания бұл тәуекелді тұрақты бюджеттеу және ақша ағындарын талдау арқылы басқарады.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл қаржы құралының әділ құнының немесе болашақ ақша ағындарының нарықтық бағалардың өзгеруіне байланысты өзгеру тәуекелі. Нарықтық тәуекел тәуекелдің үш түрін қамтиды: валюталық тәуекел, пайыздық тәуекел және басқа да баға тәуекелі.

Компания нарық конъюнктурасының қолайсыз өзгеруіне байланысты туындауы мүмкін ықтимал шығындарды кезеңді түрде бағалау арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Пайыздық тәуекел

Пайыздық мөлшерлеме тәуекелі пайыздық мөлшерлемелердегі өзгерістер болашақ ақша ағындарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер ету мүмкіндігінен туындайды.

Компания өзгермелі пайыздық мөлшерлемелері бар қаржы құралдарының болмауына байланысты пайыздық тәуекелге ұшырамайды.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – бұл қаржы құралының әділ құнының немесе болашақ ақша ағындарының валюта бағамдарының өзгеруіне байланысты өзгеру тәуекелі. Компания өзінің қолданыстағы валютасынан басқа валютада көрсетілген шарттар бойынша сақтандыру және қайта сақтандыру делдалдығы нәтижесінде валюталық тәуекелге ұшырайды. Компания операциялармен байланысты валюталық тәуекелдерді хеджирлеуді жүргізбейді.

Келесі кестелер валюталық тәуекелдің шоғырлануын көрсетеді:

	2023 жылғы				
	31 желтоқсандағы жағдай бойынша				
	АҚШ доллары	Тенге	Еуро	Фунт стерлинг	Жиыны
Ақшалай қаражат	768,658	1,567	-	-	770,225
Дебиторлық берешек	41,049	54,651	2,944	634	99,278
Басқа ұзақ мерзімді активтер	-	4,329	-	-	4,329
Жалпы қаржылық активтер	809,707	60,547	2,944	634	873,832
Кредиторлық берешек	4,208	4,119	-	-	8,327
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	26,932	-	-	26,932
Жалпы қаржылық міндеттемелер	4,208	31,051	-	-	35,259
Баланстың таза жағдайы	805,499	29,496	2,944	634	838,573

	2022 жылғы				
	31 желтоқсандағы жағдай бойынша				
	АҚШ доллары	Тенге	Еуро	Фунт стерлинг	Жиыны
Ақшалай қаражат	874,938	34,337	-	-	909,275
Дебиторлық берешек	336,340	47,210	691	677	384,918
Басқа ұзақ мерзімді активтер	-	4,015	-	-	4,015
Жалпы қаржылық активтер	1,211,278	85,562	691	677	1,298,208
Кредиторлық берешек	5,180	3,961	-	-	9,141
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	59,243	-	-	59,243
Жалпы қаржылық міндеттемелер	5,180	63,204	-	-	68,384
Баланстың таза жағдайы	1,206,098	22,358	691	677	1,229,824

Келесі кестеде барлық басқа параметрлер өзгеріссіз қалған жағдайда, компанияның салық салынғанға дейінгі пайдасының шетелдік валюта бағамының ықтимал өзгерістеріне сезімталдығының талдауы берілген:

	2023 жылғы		2022 жылғы	
	31 желтоқсандағы жағдай бойынша		31 желтоқсандағы жағдай бойынша	
	Валюта бағамының өзгеруі	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері	Валюта бағамының өзгеруі	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері
АҚШ доллары	-5%	(40,275)	-5%	(60,305)
	+20%	161,100	+20%	241,220
Еуро	-5%	(147)	-5%	(35)
	+20%	589	+20%	138
Фунт стерлинг	-5%	(32)	-5%	(34)
	+20%	127	+20%	135

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл ақша қаражаттарымен немесе басқа қаржылық активтермен өтелген қаржылық міндеттемелермен байланысты міндеттемелерді орындауда Компанияның қиындықтарға тап болу тәуекелі. Өтімділік тәуекелі қаржылық активті оның әділ құнына жақын бағамен дереу сату мүмкіндігінің болмауынан туындауы мүмкін. Компания өтімділік талаптарын үнемі қадағалап отырады және басшылық кез келген алдағы міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті қаражаттың болуын қамтамасыз етеді.

«СТРАХОВОЙ БРОКЕР УИЛЛИС ТАУЭРС УАТСОН (КАЗАХСТАН)» ЖШС
 2023 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛҒЫ ҮШІН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (МЫҢ ТЕҢГЕ)

Дисконтталмаған төлемдердің шарттық мерзімдеріне негізделген ең жоғары өтімділік тәуекелі төменде көрсетілген:

	Баланстық құны	30 күннен аз	30-дан 365 күнге дейін	1 жылдан астам	Жалпы төлемдер
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша					
Кредиторлық берешек	8,327	-	8,327	-	8,327
Жалдау бойынша міндеттемелер	26,932	3,147	25,171	-	28,318
Жалпы қаржылық міндеттемелер	35,259	3,147	33,498	-	36,645
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша					
Кредиторлық берешек	9,141	-	9,141	-	9,141
Жалдау бойынша міндеттемелер	59,243	3,147	34,611	28,319	66,077
Жалпы қаржылық міндеттемелер	68,384	3,147	43,752	28,319	75,218

Несиелік тәуекел

Несиелік тәуекел – бұл қаржы құралының бір тарапы өз міндеттемелерін орындамау арқылы екінші тарапқа қаржылық шығын келтіру тәуекелі.

Активтер класы және өтеу мерзімі бойынша Компанияның несиелік тәуекелге ең жоғары деңгейі төмендегі кестеле көрсетілген:

	2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
Банк шоттарындағы ақша қалдықтары¹⁾	770,225	909,275
Брокерлік комиссиялар бойынша дебиторлық берешек, таза²⁾	99,278	384,918
- мерзімі өтпеген және 30 күннен аз қарыз	74,010	340,780
- күтілетін несиелік шығындарды азайту	(1,666)	(1,641)
- 30 күннен 90 күнге дейін мерзімі өткен қарыздар	23,194	36,893
- күтілетін несиелік шығындарды азайту	(26)	(42)
- 91 күннен 180 күнге дейін мерзімі өткен қарыздар	3,619	8,545
- күтілетін несиелік шығындарды азайту	(55)	(43)
- 181 күннен 365 күнге дейін мерзімі өткен қарыздар	1,213	852
- күтілетін несиелік шығындарды азайту	(1,011)	(426)
- 365 күннен астам мерзімі өткен қарыз	1,761	1,183
күтілетін несиелік залалдар үшін резервті азайту	(1,761)	(1,183)
Басқа ұзақ мерзімді және ағымдағы активтер, таза	4,329	4,015
- мерзімі өтпеген және 30 күннен аз қарыз	4,597	4,264
- күтілетін несиелік залалдар үшін резерв	(268)	(249)
Жалпы қаржылық активтер	873,832	1,298,208

Дебиторлық берешекті үздіксіз бақылау Компанияның саясаты болып табылады.

¹⁾ Компания банктік шоттарда орналастырылған қаражатқа қатысты несиелік тәуекелді өзі қаражат орналастыратын банктердің несиелік рейтингін бақылау арқылы басқарады. Келесі кестеде Fitch Ratings Inc. халықаралық рейтингтік агенттігі берген кредиттік рейтингті пайдалана отырып, тиісті жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша банктік шоттардағы ақша қалдықтары көрсетілген:

	Банк	Рейтинг	Сомасы, мың теңге
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	«Ситибанк Қазақстан» АҚ	A+ / Тұрақты	770,225
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	«Ситибанк Қазақстан» АҚ	A+ / Тұрақты	909,275

²⁾ 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік тәуекелдің 66,18% мөлшеріндегі елеулі шоғырлануы WILLIS LIMITED (Ұлыбритания) және «Haluk» сақтандыру компаниясы» АҚ қарыздарына қатысты.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік тәуекелдің 92,4% мөлшеріндегі елеулі шоғырлануы WILLIS LIMITED (Ұлыбритания) және «Haluk» сақтандыру компаниясы» АҚ қарыздарына қатысты.

22. Шарттық және шартты міндеттемелер

Құқықтық мәселелер

Қалыпты қызмет барысында Компания әртүрлі процестер мен шағымдарға ұшырауы мүмкін. Басшылық мұндай іс жүргізуге немесе талаптарға байланысты түпкілікті жауапкершілік, егер бар болса, Компанияның ағымдағы қаржылық жағдайына да, қызметтің болашақ нәтижелеріне де айтарлықтай әсер етпейді деп санайды.

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы мен тәжірибесі үздіксіз даму процесінде және ретроспективті әсер етуі мүмкін әртүрлі түсіндірмелер мен жиі өзгерістерге ұшырайды. Сонымен қатар, салық органдарының салық салу мақсатында Қоғамның жекелеген операцияларын түсіндіруі Қоғам басшылығының сол операцияларды түсіндіруімен сәйкес келмеуі мүмкін. Нәтижесінде мұндай операциялар салық органдары тарапынан даулануы мүмкін және Компанияға қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар салынуы мүмкін. Салық тексерулері ретроспективті түрде жүргізілуі мүмкін салық кезеңдері 3 жылды құрайды.

23. Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн – бұл қаржылық құралды сату үшін алынатын немесе бағалау күніндегі нарық катысушылары арасындағы реттелген мәміледе міндеттемені аудару үшін төленетін баға. Қоғамның қаржы құралдарының көпшілігіне оңай қол жетімді нарықтың болмауына байланысты, ағымдағы экономикалық жағдайға және құралға тән ерекше тәуекелдерге негізделген әділ құнды анықтау кезінде бағалау жүргізу қажет. Қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін Компания келесі әдістер мен жорамалдарды пайдаланды:

Ақша қаражаты – Ақша қаражатының баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімді өтеу мерзіміне байланысты оның әділ құнына жуықтайды.

Ағымдағы дебиторлық және кредиторлық берешек – Өтеу мерзімі он екі айдан аз активтер мен міндеттемелер үшін баланстық құн осы қаржы құралдарының өте қысқа мерзіміне байланысты әділ құнға жуықтайды.

Басқа ұзақ мерзімді активтер – Баланстық құн 12,9% дисконттау мөлшерлемесін қолдана отырып, келтірілген құн бойынша есептелген әділ құнға жуықтайды.

24. Капиталды басқару

Компанияның капиталды басқару саласындағы мақсаты – күрделі шығындарды барынша азайтуға және нормативтік талаптарды сақтауға мүмкіндік беретін капиталдың оңтайлы құрылымын сақтай отырып, Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру мүмкіндігін қамтамасыз ету (12-ескертпе). Қоғамның капиталының құрылымы жарғылық капитал мен бөлінбеген пайдадан тұрады.